

RESTAURÁTORSKÁ ZPRÁVA

FRÝDLANT

POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY

žula

Vypracoval: MgA. Václav Polján

© 2021

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Restaurátorská zpráva byla vypracován ve znění zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a obsahuje všechny potřebné náležitosti.

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY - FRÝDLANT
žula

Obsah

1. ÚVOD	str. 3
2. ÚDAJE O PAMÁTCE	str. 3
3. ÚDAJE O AKCI	str. 3
4. POPIS PAMÁTKY	str. 4
5. RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM	str. 4
6. RESTAURÁTORSKÁ ZPRÁVA	str. 5
7. TECHNOLOGICKÁ ZPRÁVA	str. 6
8. ZÁVĚR	str. 6

PŘÍLOHA Č. 1 – FOTODOKUMENTACE PRŮBĚHU RESTAURÁTORSKÝCH PRACÍ

1. ÚVOD

Restaurátorská zpráva byla vypracována v návaznosti na restaurátorský průzkum a záměr a dokumentuje průběh restaurování Pomníku obětem I. světové války z obce Větrov. Pomník je umístěný poblíž vstupních prostor do zaniklého větrovského hřbitova. Dílo bylo slavnostně odhaleno a vysvěceno 22. 7. 1923 a je dílem kameníka a sochaře Antona Siebeneichera, který pocházel z obce Fojtka.

2. ÚDAJE O PAMÁTCE

Dílo:	Pomník obětem I. světové války
Centrální evidence válečných hrobů:	CZE5102-8446 (pom. ev.: 39)
Autor:	Anton Siebeneicher z obce Fojtka
Datace:	1923
Lokalizace:	Frýdlant, poblíž křižovatky ulic Žitavská a Liberecká
Materiál:	žula
Přibližné rozměry:	šířka spodního stupně – cca 365 cm výška pomníku – cca 255 cm

3. ÚDAJE O AKCI

Vlastník:	Město Frýdlant
Restaurátorský průzkum a záměr vypracoval:	MgA. Václav Polián
Číslo licence MK ČR:	41396/2017 - Restaurování nepolychromovaných sochařských uměleckých děl z kamene, sádky a umělého kamene.
Fotodokumentace:	MgA. Václav Polián (samsung SM-J530F)

Restaurátorská zpráva obsahuje 24 číslovaných stran textu včetně jedné přílohy.

4. POPIS PAMÁTKY

Pomník věnovaný obětem I. světové války z obce Větrov je symetrického jehlanovitého tvaru. Žulový pomník spočívá na třech obdélníkových stupních stejné výšky. Sloup je po bocích opatřen konkávními opěráky a z přední strany nízkým půl-sloupkem s prolamovanou hlavicí, který pravděpodobně sloužil k pokládání květin a svící. Ve vrchní části je dřík ukončen římsou se zubořezem. Pomník byl zakončen pravděpodobně ocelovou přilbicí osazenou na dvou čepech. Tělo pomníku je opatřeno ze všech stran čtyřmi zrcadly (výklenky), ve třech byly osazeny bronzové pamětné desky.

5. RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM

5.1 Popis stavu památky

Pomník věnován obětem války je viditelně ve špatném stavu. Spodní stupně jsou ve velké míře pokryty silnou vrstvou vegetace, výška spodního stupně je tímto téměř celá zakrytá. Samotný pomník je znečištěn vrstvou biologického napadení z blízkých stromů (mechy a lišejníky). Viditelné je znečištění pomníku silnými krustami, zejména ve spodní části pomníku, ve styku podnože s vrchním schodišťovým stupněm. V těchto místech materiál pod krustami degraduje. V místě původního osazení bronzových pamětných desek je kámen natřený blíž nezištnou bílou barvou. Stříkance této barvy jsou patrné i na opěrácích. Dále jsou na několika místech fleky černé barvy. Na kameni jsou trhliny v materiálu, které přímo ohrožují kamenný materiál pomníku. Téměř všechny rohy žulového pomníku jsou ulámány. Spárování jednotlivých kamenných bloků je již zcela dožilé a ve velké míře chybějící. Spárami schodišťových stupňů prorůstá vegetace. V místě osazení ocelové přilbice jsou dochované korodující čepy (závitové tyče). I zde je viditelné biologické znečištění v místě ulpívání vody.

5.2 Vyhodnocení stavu památky

Pomník obětem I. světové války je ohrožen zejména prorůstající vegetací ve spodní části, silnými černými krustami a trhlínami v kameni. Chybějící spárování umožňuje průsak vody a znečištění hluboce mezi jednotlivé kamenné bloky a tímto dochází z degradaci kamene. Pomník je v plochách znečištěn biologickým napadením a černými krustami v spodní části podnože. Tato krusta nejvíce ohrožuje materiál, kámen pod ní rychle a do hloubky degraduje. Trhliny v materiálu je nutno injektovat, aby nedocházelo v degradaci v těchto místech. Koroze původních čepů ocelové přilbice ohrožuje kámen v horizontální ploše. V této ploše se také udržuje voda, od níž je viditelné biologické znečištění. Na pomníku nejsou žádné druhotné vysprávkky.

6. RESTAURÁTORSKÁ ZPRÁVA

I. Etapa - Dokumentace

Po celou dobu restaurátorského zásahu probíhala podrobná fotografická dokumentace, která je nezbytnou součástí této závěrečné restaurátorské zprávy.

II Etapa - Čištění povrchu materiálu od biologického napadení a krust

Prorůstající vegetace byla odstraněna manuálně. Nejhrubší znečištění bylo poté odstraněno kartáči mokrou cestou. Dále čištění povrchu probíhalo vysokotlakým čističem vodou a chemicky biocidním přípravkem Imesta. Bílá a černá barva bylo odstraněna chemicky prostředkem Ultra2000 zn. Aqua Bárta. Černé krusty byly odstraněny za pomoci čističe Si a jejich zbytky byly odstraněny mechanicky a jemně sochařským náčiním.

III. Etapa – Konsolidace kamenného materiálu

Povrch kamene byl opakovaně zpevněn prostředkem na bázi organokřemičitanů Remmers.

IV. Etapa – Injektáž trhlin

Trhliny v kamenném materiálu byly injektovány prostředkem Vapoinjekt za pomoci injekční stříkačky.

V. Etapa – Plastické retuše

Plastické retuše byly provedeny na památce lokálně zejména v místech chybějících ulámaných rohů. Doplnění bylo prováděno v umělém kameni, který respektuje strukturu, složení a barevnost originálu kamenného materiálu. Umělý kámen je ve hmotě probarven světlo-stálými pigmenty.

VI. Etapa – Lokální barevná retuš plastických doplňků

Plastické doplňky byly barevně sjednoceny tak, aby nenarušili celkové estetické vnímání díla. Barevné sjednocení probíhalo postupně subtilní vrstvou barvy.

VII. Etapa – Odstranění zkorodovaných čepů

Původní čepy po osazení ocelové přílby byly odstraněny a místa byly vyplněny minerálním tmelem.

VIII. Etapa – Obnovení spárování

Původní dožilé spárování bylo odstraněno mechanicky sochařským náčiním a nahrazeno minerálním tmelem.

IX. Etapa – Výroba a odborné osazení pamětních desek do zrcadel v ploše pomníku

Na základě podkladů dodaných zástupci investora byly navrženy tři pamětní desky se jmény padlých hrdinů. Byly vytvořeny makety desek, které byly zaformovány silikonem. Na silikon

byl aplikován sádrový kadlub. Do hotové a očištěné formy byl nalit epoxid. Hmota byla probarvena ve hmotě práškovými pigmenty tak, aby výsledné desky imitovali bronzový materiál. Takto hotové desky byly navrtány v rozích a upevněny za pomoci nerezových čepů na lepidlo do zrcadel pomníku. Nerezové čepy byly spatinovány také bronzovou patinou.

X. Etapa – Hydrofobizace horizontálních ploch

Povrch horizontálních ploch bude ošetřen hydrofobizačními prostředky na bázi organokřemčitanů Remmers.

7. TECHNOLOGICKÁ ZPRÁVA

II Etapa - Čištění povrchu materiálu od biologického napadení a krust

štetce, ocelové a měděné kartáče, skalpely, destilovaná voda, biosanace Imesta Mechstop, sochařské nástroje, čistič Ultra 2000, kyselý čistič Si Aqua Bárta

III. Etapa – Konsolidace kamenného materiálu

Remmers KSE 300, štetce

IV. Etapa – Injektáž trhlin

injekční stříkačka, prostředek Vapoinjekt

V. Etapa – Plastické retuše

dláto, kamenná drť, špachtle, minerální tmel

VI. Etapa – Lokální barevná retuš plastických doplňků

světlostálé pigmenty (Bayferrox)

VII. Etapa – Odstranění zkorodovaných čepů

sochařské náčiní, minerální tmel

VIII. Etapa – Obnovení spárování

dláto, kamenná drť, špachtle, minerální tmel

IX. Etapa – Výroba a odborné osazení pamětních desek do zrcadel v ploše pomníku

formovací silikon MM 928, epoxid, sádra, nerezové čepy, bronzový prášek

X. Etapa – Hydrofobizace horizontálních ploch

Remmers Funcosil SNL, štetce

8. ZÁVĚR

Hlavním cílem restaurátorského zásahu byla obnova pomníku zejména jeho celkovým a důkladným očištěním od biologického znečištění, porostů a druhotné barvy, zpevněním

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

trhlin injektáží, plastickými a barevnými retušemi, konsolidací materiálu, obnovením spárování ve velké míře a závěrečnou hydrofobizací horizontálních ploch pomníku. Vzhledem k tomu, že se nedochovala fotodokumentace původního zobrazení ocelové přilbice, nebyla tato obnovena. Pamětné desky se jmény padlých větrovských vojáků byly obnoveny v plastovém materiálu. Plastový materiál byl proveden tak, aby věrně imitoval bronz.

V Olomouci dne 20. 10. 2021

MgA. Václav Polján
sochař, restaurátor
Dobrovského 18, Olomouc 779 06
IČO: 88918629
Email: vavclav.poljan@seznam.cz
Tel.: +420 723 053 480

MgA. Václav Polján

9. FOTODOKUMENTACE PRŮBĚHU RESTAUROVÁNÍ

Foto č. 1 – Stav před restaurováním - celkový pohled na pomník – zadní strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 2 – Stav před restaurováním - celkový pohled na pomník – přední a levá strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 3 – Stav před restaurováním - celkový pohled na pomník – přední a pravá strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 4 – Stav před restaurováním - celkový pohled na pomník – přední strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 5 – Stav před restaurováním - zrcadlo druhotně natřené bílou barvou, viditelné biologické napadení zejména ve vrchní části – pravá strana

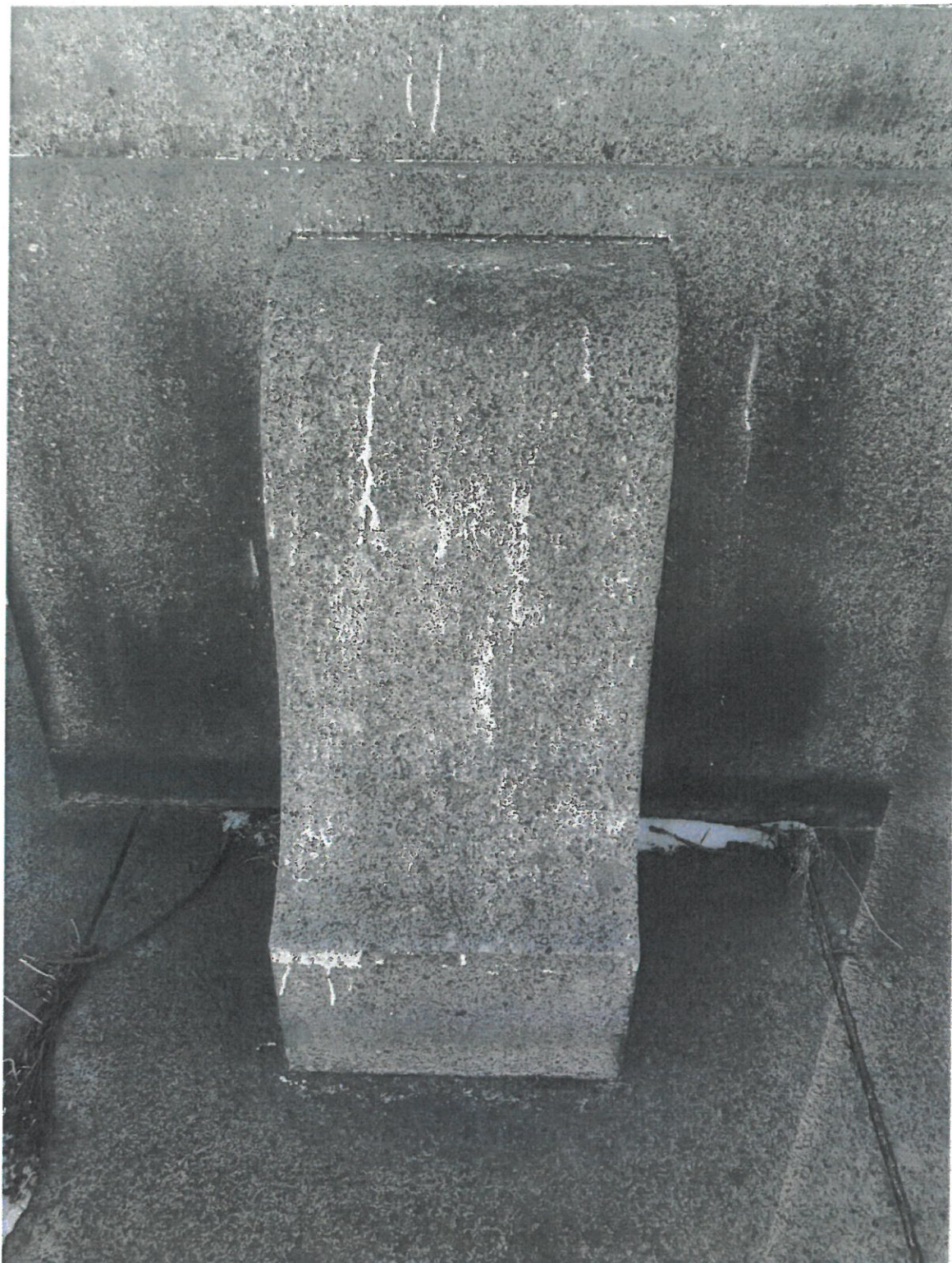

Foto č. 6 – Stav před restaurováním - opěrák viditelně napaden biologickým znečištěním a stříkanci bílé barvy – levá strana, černé krusty

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 7 – Stav před restaurováním - fleky černé barvy – pravá strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 8 – Stav před restaurováním - znečištění na púlsloopku, silná černá krusta probíhající horizontálně kolem celé soklové části – přední strana

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 9 – Stav před restaurováním - římsa se zubořezem je silně znečištěna biologickým znečištěním a černými krustami – pravá a přední strana

Foto č. 10 – Stav před restaurováním - silné černé krusty na styku podnože a vrchního schodišťového stupně – přední strana

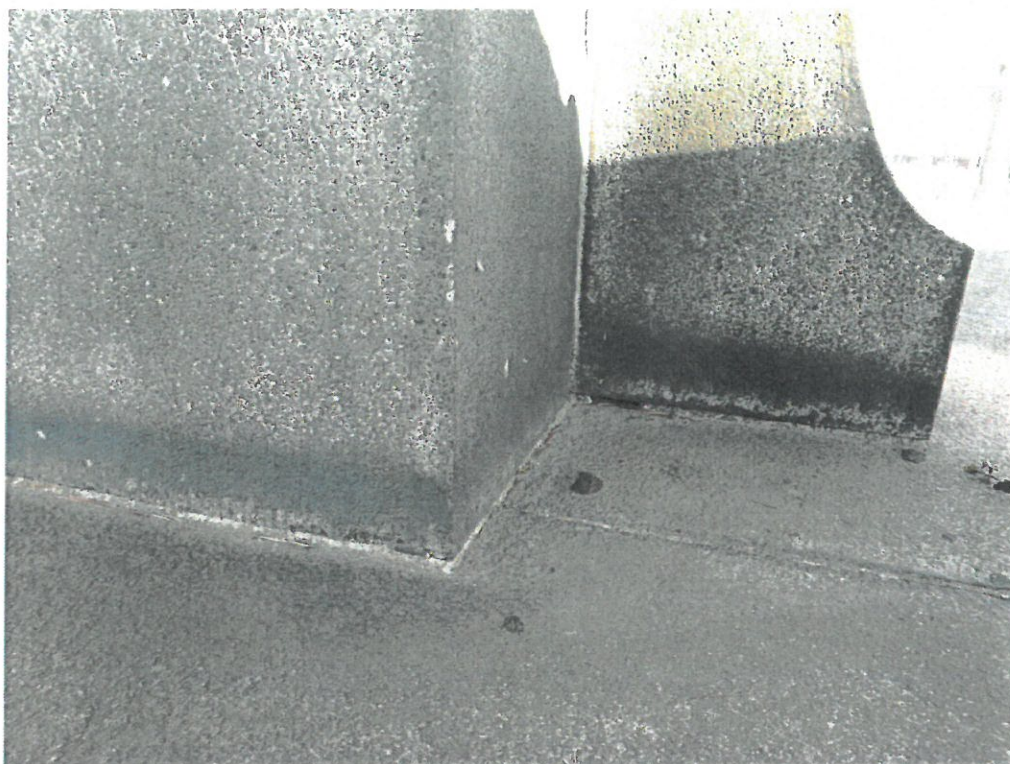

Foto č. 11 – Stav před restaurováním - silné černé krusty ve spodní části – zadní pravý roh

Foto č. 12 – Stav před restaurováním - ulomený roh podnože s černými krustami – přední pravý roh

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 13 – Stav před restaurováním - schodišťové stupně silně znečištěny porostem – přední pravý roh

Foto č. 14 – Průběh restaurování – celkové očištění pomníku

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 15 – Průběh restaurování – celkové očištění pomníku

Foto č. 16 – Průběh restaurování – celkové očištění pomníku

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 17 – Průběh restaurování – celkové očištění pomníku

Foto č. 18 – Průběh restaurování – celkové očištění pomníku

0-10

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 20 – Stav po restaurování – celkový pohled

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 21 – Stav po restaurování – nové desky se jmény padlých hrdinů

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 22 – Stav po restaurování – celkový pohled

Foto č. 23 – Stav po restaurování – celkový pohled

Restaurátorská zpráva
POMNÍK OBĚTEM I. SV. VÁLKY – FRÝDLANT
žula

Foto č. 24 – Stav po restaurování – celkový pohled